

Tisztelt Kollégáink!

Az ETE tagjai a legújabb júliusi hírlevelünket tartják a kezükben, melyben amellet, hogy az energetikai híreket, újdonságokat olvashatják, az ETE történetének egyik legszomorúbb híreről is be kell számoljunk.

A közelmúltban elhunyt egyesületünk tiszteletbeli elnöke Wiegand Győző. Wiegand úr halála pótolhatatlan veszteség, mind a hazai energetika, mind az ETE életében. Munkásságának adózva, és érdemei méltatásáról hosszabban meg fogunk emlékezni, melyet hamarosan közzé fogunk tenni az ETE felületein.

Nyugodj békében Győző!

Molnár Szabolcs

Főtitkár

Hazai hírek az energetikából

- Az EU Modernizációs Alapjából hazánknak kifizetett mintegy 77 millió € összegből 40 millió € a távhőtermelés megújulás átállítását, 28 millió € a távhőrendszerek modernizációját és energiahatékonyságának növelését, 8,5 millió € új energiaközösségek létrehozásának ösztönzését szolgáló támogatás.
- A július 1-ével kezdődő féléves magyar EU elnökség energetikai-klímaügyi programjában nem szerepel új törvénykezés. Kiemelt jelentőségű egy új geotermikus program indítása, illetve az EU részvétele az Azerbajdzsánban novemberben tartandó COP 29 klímakonferencián, ill. annak előkészítése.
- Június végén távozott Biczók András a MAVIR Zrt vezérigazgatói székéből. Utódja Batta Gergő lett, aki eddig a MAVIR operatív vezérigazgató-helyettese volt.
- A MET Magyarország új vezérigazgatója Szekeres Eszter lett. Szabó Gergely az eddigi vezérigazgató a cégcsoport közép-európai értékesítési részlegének elnöke lett.
- Az MVM Csoport részesedést szerez az azeri Shaz-Deniz földgázkitermelő cégben. Az erről szóló megállapodást Szíjártó Péter miniszter tárgyalásai során írták alá. A Shaz Deniz a világ egyik legnagyobb gázmezője, amely a Kaszpi-tengeren működik. Működő I. üteme évi 10 Mrd köbméter földgázt, fejlesztés alatt lévő II. üteme évi 16 Mrd m³ földgáz termel ki. Legnagyobb tulajdonosa (30%) a brit BP cég, tulajdonosai között azeri, török, orosz és iraki cégek vannak. A magyar tulajdonszerzés az azeri SGC (Southern Gas Corridor) cég részesedéséből történik.

Nemzetközi hírek az energetikából

- A Nemzetközi Energia Ügynökség közzétette éves energia beruházási jelentését. A dokumentum értelmében ez évben a világ energetikai beruházásai meghaladják a 3 billió USD értéket, ebből 2 billió USD -t megújuló energia projektekre, illetve villamos hálózatfejlesztésekre fordítják. A legnagyobb tételt a napenergia fejlesztések adják, ezekre várhatóan 500 Milliárd USD-t fordítanak, hálózatfejlesztésre 400 Milliárd USD-t. Egyedül Kínában 675 Mrd USD értékű beruházást valósítanak meg megújuló projektekre.
- Az OPEC+ tagállamok a hónap elején megállapodtak a kitermelés visszafogás meghosszabbításáról. A megállapodás értelmében a "kötelező" napi 3,66 millió hordó

visszafogást 2025 végéig, az e feletti "önkéntes" napi 2,2 millió hordósat 2024 szeptember végéig hosszabbítják meg, majd ez utóbbit 2025 szeptember végéig fokozatosan csökkentik. A Brent ára jelenleg 80 USD/hordó körül van.

- Az Európai Bizottság a Modernizációs Alapból közel 3 Mrd € kifizetést eszközölt 10 ország (Bulgária, Románia, Észtország, Lettország, Litvánia, Lengyelország, Csehország, Szlovákia, Horvátország és hazánk) részére energia- és klímavédelmi projektekre. Hazánk 76,8 millió €-t kapott.
- A német UNIPER cég egy svéd választottbírósi eljárásban 13 Mrd € kártérítést, továbbá a 2030-as évek közepéig tartó hosszútávú szerződések felmondásának jogát nyerte a GAZPROM-mal szemben a szerződött gázmennyiség le nem szállítása miatt. (Hasonló perben egy Szentpétervári bíróságon korábban a GAZPROM nyert az UNIPER-rel szemben 14 Mrd € kártérítést.) A döntés fontosságát az adja, hogy a helyzet tisztázásával a jelenleg a német szövetségi kormány tulajdonában álló cég részére megnyílik az út a tőkepiacokra való visszatérés (reprivatizáció) irányában.
- A bolgár állami Bulgartransgaz földgázszállító cég megkezdi egy észak-déli irányú bulgáriai nagynyomású gázfolyosó kiépítését. A több elemből álló fejlesztés mintegy 250 millió € -ba kerül és 2025 végére készül el. E fejlesztéssel összeköttetés nyílik a közép-európai térség - ideértve hazánkat is - és a görög Alexandroupolis LNG terminál között.
- 2024. június 13. jelentős mérföldkő volt az európai villamosenergia-piacon, mivel a kijelölt villamosenergia-piaci üzemeltetők és az átviteli rendszer-üzemeltetők sikeresen elindították az első teljes Európát lefedő napközbeni aukciókat (IDA-k), és így a 15 perces piaci időegység már az indulás óta számos ajánlattételi övezetben, így hazánkban is kapacitásaukciókon is kereskedhető.
- Június 21-én jelentős áramszünettel járó rendszerbomlás volt a balkáni régióban. Az üzemzavar Montenegróban kezdődött, majd kiterjedt Bosznia és Albánia nagy részére, illetve Horvátország tengerparti területeire. A szomszédos rendszerirányítók közreműködésével a szolgáltatást két óra alatt tudták helyreállítani. Az üzemzavar részletes okait vizsgálják, de a rendkívüli hőség minden bizonnyal szerepet játszott benne.
- A kínai Hszincsiang tartományban üzembe helyezték a világ eddigi legnagyobb naperőművét. A 3,5 GW csúcsteljesítményű létesítmény több, mint 13 ezer hektárt foglal el.
- Az Európai Unió atomenergia vállalatai egy közös nyilatkozatban (manifesztum) hívták fel az új EU vezetés figyelmét az atomenergia, mint klímabarát, biztonságos és megfizethető energiaforrás fontosságára.
- A finn Loviisa atomerőmű gőzturbináinak rekonstrukciójára a cseh SKODA cég nyerte el a megbízást. Az atomerőmű élettartam-meghosszabbítási projektje keretében elvégzendő, a kisnyomású házak rekonstrukciójára vonatkozó munka révén az atomerőmű teljesítőképessége 38 MW-tal nő. A 2x VVER 440-es Loviisa Atomerőmű blokkjait 1977-ben, illetve 1981-ben helyezték üzembe. A 2050-ig tartó élettartam meghosszabbítás a tulajdonos FORTUM cégnek mintegy 1 Milliard € beruházást jelent.
- A francia EDF kivásárolta a General Electric cégtől az atomerőművi gőzturbinákat, illetve szekunderköri berendezéseket gyártó részleget. Az egykor az ALSTOM tulajdonában lévő vállalat ezután „Arabelle Solutions” néven működik, és Amerikán kívül új atomerőművi berendezések gyártásával ill., meglévők szervizelésével fog foglalkozni. Az ügylet része azon korábbi francia kormányzati döntésének, miszerint a polgári atomenergia ipart az EDF tulajdonába helyezik, így lett korábban a FRAMATOME többségi (80+%) tulajdona a visszaállamosított francia villamos energia vállalaté.

- Az Európai Bizottság 10 millió € támogatást nyújt a FRAMATOME részére VVER 440 üzemanyag kazetták kifejlesztésére. Az ún. SAVE programban az MVM Paksi Atomerőmű, a FORTUM, a CEZ és Slovenské Elektrarne is részt vesz. Hasonló fejlesztés folyik az amerikai Westinghouse cégnél is, amely már több éve gyárt VVER-1000 kazettákat (pl ukrán atomerőművekbe).
- Az amerikai szenátus 88-2 arányban elfogadta az ADVANCE nevű törvényjavaslatot, amely új atomerőművek fejlesztésének támogatásáról, ill., az engedélyezések meggyorsításáról szól. A törvényjavaslatot korábban a Képviselőház is kétpárti támogatás mellett nagy többséggel fogadta el. A törvény kihirdetéséhez még Biden elnök aláírása kell. A törvény jelentős feladatokat ró az amerikai nukleáris biztonsági hatóságra (NRC).